וכן ערב תשעה באב שחל להיות בשבת

אוכל ושותה כל צרכו ומעלה על שולחנו

אפילו כסעודת שלמה בשעתו חל להיות

תשעה באב בערב שבת מביאין לו כביצה

ואוכל כדי שלא יכנם לשבת כשהוא מעונה

תניא אמר רבי יהודה פעם אחת היינו יושבין 🚳

לפני ר"ע ותשעה באב שחל להיות בע"ש היה

והביאו לו ביצה מגולגלת וגמעה בלא מלח

ולא שהיה תאב לה אלא להראות לתלמידים

הלכה ורבי יוםי אומר מתענה ומשלים אמר

להן ר' יוםי אי אתם מודים לי במ' באב שחל

להיות באחד בשבת שמפסיק מבעוד יום

אמרו לו 6 אבל אמר להם מה לי ליכנם בה

כשהוא מעונה מה לי לצאת ממנה כשהוא

מעונה אמרו לו אם אמרת לצאת ממנה

שהרי אכל ושתה כל היום כולו תאמר

ליכנם בה כשהוא מעונה שלא אכל ושתה

כל היום כולו ואמר עולא הלכה כרבי יוםי

ומי עבדיגן כרבי יוםי ורמינהי [©] אין א גוזרין תענית על הציבור בראשי חדשים בחנוכה

ובפורים ואם התחילו אין מפסיקין דברי ר"ג

אמר ר"מ אף על פי שאמר רבן גמליאל אין

מפסיקין מודה היה שאין משלימין וכן במ'

באב שחל להיות בע"ש ותניא לאחר

פטירתו של 🌣 (רשב"ג) נכנס ר' יהושע להפר

את דבריו עמד רבי יוחנן בן נורי על רגליו

ואמר חזי אנא דבתר רישא גופא אזיל כל

ימיו של רבן גמליאל קבענו הלכה כמותו עכשיו אתה מבקש לבמל דבריו יהושע

אין שומעין לך שכבר נקבעה הלכה כר"ג

ולא היה אדם שערער בדבר כלום בדורו

של רבן גמליאל עבוד כר"ג - בדורו של רבי

יוםי עבוד כרבי יוםי ובדורו של ר"ג עבוד

כר"ג י והתניא א"ר אלעזר י (בן) צדוק אני

(הייתי) מכני סנאב כן בנימין פעם אחת

חל תשעה באב להיות בשבת ורחינוהו לאחר

השבת והתענינו בו ולא השלמנוהו י מפני

שיו"ם שלנו היה מעמא דיו"ם הא ערב יו"ם

משלימין אמר רבינא שאני יו"ם של דבריהם

מתוך שמתענין בו שעות משלימין בו ערביות שבת, הואיל ואין מתענין בה שעות אין

משלימין בה ערביות י אמר רב יוסף לא שמיע

לי הא שמעתא אמר ליה אביי את אמרת

ניהלן ואהא אמרת ניהלן אין גוזרין תענית

על הצבור בראשי חדשים וכו' ואמריגן עלה

"אמר רב יהודה אמר רב זו דברי רבי מאיר

דאי

こな.

קי א ב מיי׳ פ״א מהלי תעניות הלכה ז סמג עשין ג טוש"ע א"ח סי מקעב סעיף ב: ג [מיי' פ"ו מהל' כלי המקדש הל' טו:

רב ניסים גאוו , אמר ר' אלעזר בר' צדוק . אני מבני סנאה בן בנימין. אני כבני טנאה בן בנימין. פעם אחת חל ט' כאב להיות בשבת ודחינוהו לאחר שבת והתענינו בו ולא השלמנוהו מפני שיום במס׳ תעניות בפרק בג׳ והעם בתשעה כו', בה' באב בני פרעוש באב בני פועוש בן יהודה. בשבעה בו בני רכב בן בנימין. והיה יום י׳ של חודש אב יום טוב שלהן שמביאין בו קרבן עצים ולפיכך לא השלימו בו התענית. אמר רב יוסף לא שמיעא לי הא שמעתא אמר ליה אביי את אמרתה ניהלן. כבר פירש' טיבן םליק בכל מערבין:

רבינו חננאל

והא דתניא תשעה באב שחל להיות בערב שבת היה והביאו לפני היה והביאו לפני די עקיבא ביצה מגולגלת בלא מלח וגמאה כו׳. קבלה בידינו כי ר׳ עקיבא באותה שעה מסוכן היה, והביאו לפני ר׳ עקיבא הרופאים לגמוע ביצה מגולגלת בלא מלח באחרית היום. ור' יהודה לא דיקדק לפיכך סמך על . . מה שראה ולא ידע הו מפני מה עשה כך. ופסח דההיא שתא יום חמישי היה, ותמוז דההיא שתא מילויי מיליוה, לפיכך חל תשעה באב להיות רטרר שרח וחימרו אר ובאותה (השעה) השנה באז ראש השנה להיות באן ראש השנה להיחנ בשבת. וכבר פירשנוהו ביאור זה יפה במס׳ תענית. והא דאמרי׳ בדורו גמל׳. ואקשינן והתניא א"ר אלעזר ב"ר צדוק בן בנימין כו׳. ואסיקנא טעמא דיום טוב שלנו, . ומפני כך לא השלמנו. הא ערב יום טוב מתענה ומשלים. בט' באב שחל להיות בערב שבת. (ור׳ מאיר היא) [זו דברי ר"מ] דאמר הכי, אבל חכמים אמרים דרבן גמליאל אומר מתענה ומשלים.

ברצה מגולגלת. בפי׳ ר״ח קבלה בידינו כי ר׳ עקיבא אותה שנה מסוכן היה והביאו לר"ע הרופאים לגמע בינה מגולגלת באחרית היום ור' יהודה לא דקדק

. לפיכך סמך על מה שראה ולא ידע העיקר על מה עשה כך וחמח דהאי שחא מלייה מליוה לפילך חל משעה כאב בערב שבמ וחסרו אב וכא ריה בשבת. חוס׳ שאניקן: אר אתם מודים בתשעה באב. וא"מ והא אמר שמואל בפרק מקום

שנהגו (פסחים דף נד:) תשעה באב בין השמשות שלו מותר וי"ל דמ"מ מתחיל מבעוד יום לפי שחי חפשר לכוין תחילת הלילה ועוד דר' יוסי סבירא ליה י בין השמשות כהרף עין וחין אדם יכול לעמוד עליו ואין לפרש דהכי קאמר דהיכא דהפסיק סעודתו דהוי כמו קבלת תענית בשבת דהא לא מצי קביל תענית בשבת עליה ועוד דאמרינו דאפילו יוה"כ דתוספת שלו דאורייתא שרי לאכול ◊ אע״פ שכבר הפסיק כדאמרינן ° באיכה רבתי ר' יהודה בן בתירא אזל לנליבין בערבא נומה רבה אזל ריש כנישתה לזמוני ליה א"ל כבר אכלי ופסקי א"ל אשגחאי עלי דלא לימא גברא רבא הוא דלא אשגח עילויה אזיל עמיה ומסיק התם דאכל מכל עיגול חד פתיתא ומכל ט מאכל פת אחד ומכל חבית חד כום: מודה היה שאין משלימין. משמע דרבנן דפליגי עליה סברי

דאפילו מפסיקין ולקמן אמריגן זו דברי ר' מאיר שאמר משום ר"ג אבל חכמים אומרים מתענה ומשלים אלמא אדרבה דלרבנן משלימין ושמא הנהו חכמים דפליגי אדרבי מאיר סברי דמשלימין והכא קאמר מודה לרבנן דפליגי ארבן גמליאל והנהו סבירא להו דמפסיקין:

מבני סנאב בן בנימין. סנחה גרסינן ולא גרסינן סנאב

דהכי כתיב בעזרא (ב) ועל שם שבטו נקרא בן בנימין דגבי עלי מערכה חשיב ליה בפרק ד' דתענית (דף כו.) וכל הנהו דחשיב התם בני ארח בן יהודה בני דוד בן יהודה כולם על שם שבטן ואע"ג דר׳ אלעזר בן לדוק כהן היה כדמוכח בפרק כל פסולי המוקדשין (בכורות דף לו.) גבי מי רבי אלעזר בר לדוק הוה ליה בוכרא וכו׳ שמא אמו היתה מבנימין או חתנם היה והיה עמהם בסייעתם: שאני ימים מוכים מדבריהם מתוך שמתענין בו שעות

משלימין בו ערביות. והא דאמרינן בסוף פ"ק דר"ה (דף יט.) דימים הכתובים במגילת תענית אסורין בין לפניהם בין לאחריהם וחנן נמי במסכת תענית בפרק שני (דף מז:) כל הכתובים במגילת תענית דלא למספד בהון לפניו אסור ולאחריו מותר ועשרה באב כתיב בהנהו דלא למספד בהון משמע דיו"ט דדבריהם נמי אסור להתענות בו ערביות הני מילי תענית דרשות אבל תענית חובה כגון תשעה באב מתענין וא"ת והיכי פשיט לעיל מרבי יוסי דאיירי

והלכתה

וכן ערב חשעה באב שחל להיות בשבת. אע"פ שאם חל להיות בחול לא יאכל שני תבשילין ולא יאכל בשר ולא ישתה ייןם עכשיו שהוא שבת אוכל כל לרכו: נשעחו. שהיתה שעתו עומדת לו במלכותו דמלך והדיוט הוהש: מגולגלם. ללויה רכה: להראום הלכה. שאין משלימין

> סעודה: מבעוד יום. שלריך לאכול מבעוד יום ומקבל תענית עליו משגמר לחכול וחע"פ שהוח שבת: אבל. באמת: ומה לי ליכנם כשהוא מעונה. כגון שהשלים בערב שבת תעניתו: ומה לי ללאת ממנה כשהוא מתענה. שמתחיל תעניתו מבעוד יוח: ואם התחילו. שהתחילו להתענות כ׳ או ל' יום ונכנסו בהן ימי חנוכה או ראש חדש: שחין משלימין. תענית בחנוכה וראש חדש להתענות כל היום: וכן במשעה באב שחל בע"ש. נמי אין משלימין: לבטל את דבריו. ולומר משלימין: חזי אנא דבחר רישה גופה הזיל. רוחה חני בדין ובדת שצריכין אנו להלך אחר דברי הרחשונים: ולח היה חדם כו'. חלמח אין משלימין: בדורו של רבי יוסי. דהוה בתר הכי שבקוה לדר"ג וקבעו הלכה כרבי יוסי דמותר: מבני סנחב בן בנימין. משפחה היא משבט בנימין שנפל להן גורל לקרבן עלים בי׳ באב בימי עזרא ויו"ט היה להם לעולם כדתנן בפרק בתרא דתענית [כו.]: לאחר השבת. שהוא עשרה באב והוי יו"ט שלנו: טעמא דיו"ט. הא בשאר טי באב היו משלימין אע"פ שכל ט' באב הוי ערב יו"ט שלהם ורבי אלעזר בר לדוק בדורו של רבן גמליאל הוה כדתניא בבילה (דף כב:) א"ר אלעור בר' לדוק פעמים הרבה נכנסתי אחר אבא לביח ר"ג: שאני יום עוב (2) דרבנן. כגון האי קרבן עלים הואיל וקל הוא שמתענין בו לשעות כדקתני והתענינו בו לפיכך משלימין בו ערביות כלומר מותר להשלים ערב אותו יום טוב וליכנס לתוכו כשהוא מעונה דהא אפילו בעיקרו מותר להתענות בו קלת היום אבל שבת שאסור להתענות בו קלת לשום תענית אסור נמי להשלים בו ערביות שהמשלים ע"ש מתענה במקלת שבת: לה שמיע לי הה שמעחה. דקבע עולה לעיל הלכה כרבי יוסי: אם אמרם ניהלן. רב יוסף חלה ושכח תלמודו והיה אביי תלמידו מזכירוי: זו דברי ר׳ מאיר דאמר. לעיל משום ר"ג מודה היה שאין משלימין וכן ט' באב שחל להיות ערב שבת אבל חכמים אומרים מתענה ומשלים: מחי לחו. חכמים אכולהו קיימי בין אחנוכה ופורים בין אערב שבת ומדאגמר' רב לר' יוסי בלשון חכמים ש"מ הלכה כרבי יוסי:

שאמר משום רבן גמליאל אבל חכמים דאי אומרים מתענה ומשלים מאי לאו אכולהו לא אחנוכה ופורים הכי נמי מסתברא

בתענית חובה על בני בי רב דיתבי בתענית דמשמע דאיירי בתענית הרשות וכן משמע בשאלתות י דמיירי בכל תעניות ומנהג נמי דאפילו בתענית הרשות משלימין ובירושלמי נמי אמרינן במסכת תענית בשם רב הונא אפילו יחיד הגחר על עצמו בע"ש תענית מתענה ומשלים וי"ל דשפיר מוכח לעיל דכיון דאמר ר' יוסי מחענה ומשלים אע"ג דחענית ט' באב לא דחי שבת ש"מ דבמה שנכנס בשבת כשהוא מעונה לא חשיב כמחענה בשבח וא״כ בתענית הרשוח נמי שרי להשלים אבל ערב יום טוב דדבריהם שייך לפלוגי בין חשעה באב לתענית הרשות דמה שאסור להתענות בערב יו"ט דדבריהם לאו משום דחשוב כמתענה ביו"ט דהא לאחריו נמי אסור אף על גב דאין מתענין ביו"ט אלא משום דעשו חיזוק ביו"ט דדבריהם שלא יבא להתענות ביו"ט עצמו וכי גזרו בתענית רשות אבל בתשעה באב לא גזרו:

תענית ערב שבת: שהוא מפסיק.

מיי מירש"י לטיל לח. ד"ה אבל], ב) [מענים טו:], ג) ול"ל כי גמליאלו. ית יב., ה) ול"ל ברבי], ו) [לעיל י. וש"כ], ז) תענית 'מ:, מ) ומענים כו:ז. ט) [מגילה יא:], י) [נדרים מא.], ל) [ברכות ב:], () [תבשיל חד פת כל"ל רש"ל], מ) [לפנינו בבכורות איתא רבי לדוק וכן איתא בברכות כז: ועי' תום' יומא קו. ד"ה מאין, נ) ופרשת

הנהות הב"ח

(א) גם' כשהוא מעונה שאני יום טוג דדבריהם

גליון הש"ם

תום' ד"ה אי אתם מודים יכו' אט"פ שכבר הפסיכ בדאמרינן. עי' תענית דף ל ע"ב תוס' ד"ה כל ע"ב תוס' ד"ה כל העושה: בא"ד באיבה בתי. בפסוק ויגרס בחלץ

מוסף רש"י

כסעודת בשעתו. דפלוגתא היא במסכת גיטין (סח:) דאיכא מלך והדיוט ומלך, ואיכא למ"ד מלד והדיוט. כלומר כשנטרד שוב לא חזר למלכותו, לפיכך הולרך לומר בשעתו, בעת מלכו ומקפו, שהיה אוכל הוא ושריו ס' כור סולת כו' חנוויח רמ:). אבל. למת. (ועניון בט:). אביי. ממת כמו אבל שרה (בראשית יו) ומתרגמינן קושטא (לעיל לוו) באמת (רבורות בו). (תענית טו:). ואם התחילו. שהיבלו מענים התחידו. שקיבנו תענית מקודם לכן ונכנס בהן ר"ח, אין מפסיקין. דלש"ג דלויקרי מועד לל כתיב ביה יום משתה .(00) ושמחה (שם). שאין משלימין. להתענות כל היום, אלא אוכלין סמוך לערב (שם). שיו"ט שלנו בשלשה פרחים מענית כו.) זמן עלי כהו יהעם כו' עד בחמשה באב פרעוש בן יהודה, בעשרה בו בני סנאה בן בניתין, שעל ידי מעשה קבעו להן חכמים להתנדב ולים ולהבים לחטררה ענים ונהביח נמערכה וכשמגיע זמנו מביאין אותן ומדליקין אותן על גבי המזבח אע"פ שהיו שם שאר עלים הרבה, משא"ר שאר עלים הרבה, משא"ר בשאר מתנדבי עלים דאיו אחרים (שם מתענה ומשלים. על סשכה (תענית יח:). הדרן עלך בכל מערבין